

50
10. jan.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um embættisvald biskups.* — Eptir þóknanlegu brjefi yðar, herra landshöfðingi, 28. september f. á., hefir biskupinn yfir Íslandi spurzt fyrir um, hvort rjettur landshöfðingja til að veita embættismönnum ferðaleyfi samkvæmt 4. grein auglýsingarinnar frá 22. febrúar 1875 eigi, að því er snertir andlegrar stjettar menn, að skiljast um leyfi til að ferðast af landi burt, eða einnig um ferðir milli prófastsdæma og amta í landinu sjálfu, hvort landshöfðinginn eigi eptir tilvitnaðri grein að setja presta til að þjóna braudum, er þau losna, eða prestum, er brauði þjóna, er veitt ferðaleyfi, og hvort biskupinn hafi enn vald til að setja og skipa hjeradsprófasta.

Um leið og þjer leggið þessar spurningar undir úrslit ráðgjafans, herra landshöfðingi, látið þjer í ljósi, að þjer fáið eigi betur sjeð, en að um vald til að veita embættismönnum ferðaleyfi hljóti að gilda sama regla, hvort sem andlegrar stjettar menn eiga í hlut eða veraldlegrar, og að hjer að lútandi ákvörðun í 4. grein nefndrar auglýsingar muni einkum, ef eigi eingöngu, eiga við um orlof til að ferðast af landi burt, er áður þurfti til leyfi ráðgjafans, en að hin eldri fyrirmæli um ferðalög innan takmarka prófastsdæmisins, amtsins eða stiptisins muni ósnortin af henni, og álítið þjer auk þess sjálfsagt, að sá, sem sje fengið vald til að veita ferðaleyfi, verði og að hafa eptirlit á, að fullnægt sje skilyrðunum fyrir því, einkum að sjeð sje um, að embættinu sje viðunanlega þjónað meðan embættismaðurinn er burtu; valdið til að setja menn í embætti á ábyrgð hlutaðeigandi embættismanns meðan hann er í burtu hljóti því að fylgja valdinu til að veita ferðaleyfi. Að því er snertir spurninguna um, að setja menn í embætti, þegar þau eru laus, hafið þjer því næst tekið það fram, herra landshöfðingi, að orðatiltækin í 4. grein auglýsingarinnar þar að lútandi sjeu svo yfirgripsmikil, að þau taki vafalaust einnig yfir það, er brauð eru laus. Muni því fortakslaust eiga að beita þeirri ákvörðun, er setja skal menn í embætti í eiginlegum skilningi, en er fá skal einn eða fleiri nágrannapresta til að þjóna lausu brauði til bráðabirgða, virðist yður rjettast að láta hlutaðeigandi prófast gjöra þær ráðstafanir, er á þarf að halda í því efni, með samþykki biskups, eins og við hefur gengizt að undanfögnu.

Að því er loks snertir skipun prófasta, hafið þjer, herra landshöfðingi, tekið fram, að auglýsing 22. febrúar 1875, er talar að eins um veitingu brauða, í 16. grein, snerti ekki beinlínis við valdinu til þess, er í instr. frá 1. júlí 1746, 22. gr., sje falið biskupnum, og að yður hafi eigi þótt ástæða til, að fara að reyna til að fá fram breytingu á reglunum um skipun prófasta, jafnvel þótt það kynni að virðast samkvæmara eðli hlutarins, eptir að landshöfðingjaembættið er komið á fót, og eptir verksviði því, er því er ákveðið, að skipun hjeradsprófasta væri falin landshöfðingja.

Út af þessu skal eigi látið undanfalla, að tjá yður þjónustusamlega, herra landshöfðingi, til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari birtingar, að eins og ráðgjafinn fellst að öllu leyti á athugasemdir yðar um spurningar biskupsins um skilning á 4. grein í auglýsingu 22. febrúar 1875, eins er hann á sama máli um það, að engin ástæða sje til að fá fram breytingu á 22. gr. í instr. 1. júlí 1746.

51
9. febr.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um lán til að afstýra hallæri.* Út af bænarskrá frá hreppsnefndinni í Álptaneshreppi um 3000 kr. lán úr viðlagasjóði til að afstýra hallæri þar í hreppnum í vetur og að vetri hafið þjer, herra landshöfðingi, í þóknanlegu brjefi 5. desbr. f. á. getið þess, að sýslunefndin í Gullbringu-

og Kjósarsýslu hafi tjáð sig fúsa á að ábyrgjast endurborgun lánsins fyrir hinn tiltekna tíma, með væntanlegu samþykki amtráðsins, og farið fram á, að yður verði veitt heimild til að veita áminnzt lán úr viðlagasjóði, með þeim kjörum, að greiddir sjeu af því 4 af hundraði í vöxtu og lánið endurborgað á tíu árum, þannig, að lánið sje veitt annaðhvort Álptaneshreppi á framantjádán hátt, eða sýslunefnd Gullbringu- og Kjósarsýslu. **51** 9. febr.

Út af þessu skal yður þjónustusamlega tjáð, til þóknanlegrar leiðbeingjar, frekari birtingar og ráðstöfunar, að ráðgjafinn veitir yður, herra landshöfðingi, heimild til að láta sýslunefnd Gullbringu- og Kjósarsýslu fá 3000 króna lán úr viðlagasjóði, ef hlutadeigandi amtsráð leggur á það samþykki sitt, með þeim kjörum, að greiddir sjeu af því 4 af hundraði í vöxtu og lánið endurborgað á 3 árum, eins og áður hefir átt sjer stað, þó þannig, að frestur þessi sje eigi talinn fyr en frá þeim tíma, að lán það, er veitt var tjedri sýslunefnd með ráðgjafarbrjefi 20. septbr. 1876, er endurborgað, eptir umliðun þá, er veitt var 5. nóvbr. f. á.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um afgreiðslugjöld frakkneskra fiskiskipa. — Frá utanríkisráðherranum hef jeg meðtekið eptirrit af brjefi frá utanríkisráðherra Frakka til stjórnarérindreka Danakonungs í París, og sjest á því, að stjórnin frakkneska hefir eigi treyst sjer til að fallast á tillögur utanríkisstjórnarherrans, um, að íslenzkir valdsmenn mættu eiga við foringja hinnar frakknesku sjóliðsvarðdeildar við Ísland um lúkningu afgreiðslugjalda, er frakknesk fiskiskip, er koma inn á íslenzkar hafnir, hafa látið ógreidd. Aptur á móti hefir hin frakkneska stjórn brýnt fyrir hlutadeigandi útgjörðarmönnum í umburðarbrjefi, að láta formenn fiskiskipanna hafa með sjer nægilegt fje til að greiða áminnzt gjöld undir eins út í hönd. **52** 9. febr.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um lestagjald og vintoll. — Með þóknanlegu brjefi 26. nóvbr. f. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað 2 bónarbrjef frá verzlunarstjóra Wendel á Þingeyri í Ísafjarðarsýslu, ásamt ummælum hlutadeigandi amtmanns og sýslumanns, og fer verzlunarstjórinn þess á leit, að honum verði skilað aptur gjöldum þeim, er nú skal greina, og heimtuð hafa verið af honum: **53** 21. febr.

1, lestagjald, 32 kr., og afgreiðslugjald, 1 kr. 33 a., af skipinu Christian, er kom til Íslands 25. apríl 1876, með 20 tunnur af salti, er það hafði tekið á Fanö í seglfestu, og var salt þetta haft til að salta það, sem skipið aflaði, og var aldrei flutt í land.

2, aðflutningsgjald, 13 kr. 33 a., af 80 pottum mjaðar, er voru fluttir til umgetins verzlunarstaðar 1. maí 1875 með skipinu Neptun.

Í brjefi yðar með þessum bænarskrám hafið þjer látið í ljósi þá skoðun, herra landshöfðingi, að það, að skipið Christian, sem bæði árin 1876 og 1877 hafi verið haft til fiskiveiða, hafði meðferðis 20 tunnur af salti, er það kom til landsins, og sem voru hafðar til að salta aflann á skipinu, geti eigi haft þá verkun, að skoða beri skipið sem verzlunarskip, og að það eigi að álitast skyldugt til að kaupa sjersjóleiðarbrjef, samkvæmt lögum 15. apríl 1854. Þjer hafið því lagt það til, að lestagjaldi því, er greitt hefir verið fyrir áminnzt skip, 32 kr., verði skilað aptur beiðanda, gegn því að hann greiði sýslumanni afgreiðslugjald það, er til er tekið fyrir fiskiskip í 62. gr. í aukatekjureglugjörð 10. sept. 1830, og er 12 sk. fyrir hverja lest. En er kemur til aðflutningsgjaldsins af miði þeim, er fluttist til landsins með skipinu Neptún, þá hafið þjer, herra landshöfðingi, lagt það